

Forskningsbaserade affärsidéer har egen gräddfil

I Sverige behandlas forskningsbaserade affärsidéer i gräddfil. Detta är unikt svenskt.

I Sverige prioriterar statsmakterna affärsutveckling av forskningsbaserade idéer. Medan dessa kan få bidrag på fem miljoner kronor, kan andra få 15 000 kronor. Detta är unik svensk politik utan internationella förebilder.

För många av Sveriges små och unga företag är innovativ verksamhet den stora drivkraften och konkurrensfördelen. Verksamheten utmärks av starka kundrelationer, hög kompetens och möjlighet att snabbt anpassa sig till nya krav. Merparten av dessa företag utvecklar nya affärsidéer som bygger på egna erfarenheter och kontakter.

Grundarna är ofta avhoppare från andra framgångsrika företag. För sin utveckling är de hänvisade till att antingen generera egna vinster, som plöjs ned i ny utveckling eller att ta in riskkapital från privatpersoner. Detta har aldrig varit en stor källa i Sverige.

År 2007 investerade organiserade affärsänglar 135 miljoner kronor i denna typ av företag. Mot bakgrund av den ekonomiska krisen torde motsvarande investerade belopp vara nära noll idag. Och det är också vad Riskkapitalföreningen rapporterar. Banklån är mindre vanligt. Företagen kan också få offentliga anslag, som regel lån med villkorlig återbetalningsskyldighet. De totala beloppen uppgår till ungefär 130 miljoner kronor per år.

FÖRETAG SOM ARBETAR I universitetssfären har helt andra villkor och de tillgängliga beloppen är avsevärt större. Dessa företag utgör 20 procent av de teknikbaserade företagen. Något förenklat kan man påstå att merparten av budgeterna för KK-stiftelsen och stora belopp från Vinnova syftar till att finansiera forskningsbaserade affärsidéer eller högskolesamarbete.

Totalt talar vi om storleksordningen knappt 2 000 miljoner kronor årligen. Villkoren är här också avsevärt bättre. Merparten av medlen ges som bidrag. Dessutom är rådgivningsresurserna, som står dessa företag till buds, relativt väl utvecklade. Flera andra myndigheter anslår ytterligare medel till denna grupp.

Det är anmärkningsvärt att de forskningsbaserade företagen, som statsmakterna satsar stort på, hittills inte levt upp till förväntningarna.

Tvärtom, en rapport hävdar att de växer lång-

Dessutom har den varit föga framgångsrik. Vi föreslår att politiken läggs om så att alla affärsidéer behandlas lika.

Det skriver **Peter A Jörgensen**, ordförande för Svenska Uppfinnareföreningen och **Camilla Littorin**, förbundssekreterare i Företagarförbundet.

Innehållet i statens bytta med utvecklingsstöd till innovativa nya företag ska inte bara vispas i väg till företag som har universitet som bas menar skribenterna.

sammare än andra, men ”har dock en viktig roll i innovationssystemen, som förmedlare av teknik från universitet och högskolor till andra företag” och det är ju bra. Gasellerna kommer nästan aldrig från denna grupp.

Att Sverige valt att särbehandla forskningsbaserade företag är unikt.

Paradexemplet för stöd till innovativa företag i västvärlden är det amerikanska SBIR, Small Business Innovation Research Program. Det svenska regeringskansliet har använt SBIR som förebild för programmet Forska och väx. I Sverige prioriteras forskningsbaserade projekt. Den amerikanska förebilden ser gärna samarbete med universitet, men är i första hand fokuserad på de förväntade industriella resultaten, såsom asfalt med längre hållbarhet eller en förbättrad mätmetod inom telekommunikation.

ANTAGANDET ATT UNIVERSITETSVÄRLDEN skall fungera som motor för Sveriges affärsutveckling är något svårt att förstå. Det finns inga internationella förebilder.

Det finns heller inte något stöd från forskare som studerar entreprenörskap. Har man kanske missuppfattat vad som sker i Silicon Valley, Boston och i Cambridge (UK)? Här görs stora

privata investeringar i företag som grundar sig på marknadsbedömningar.

EUROPISKA KOMMISSIONEN HAR påpekat att Sverige, trots de stora forskningsinsatserna, genererar få nya företag och produkter. Dessutom påpekas att orsaken bland annat är bristen på och privata investeringar i egenkapital i innovativa företag.

Att investera i affärsutveckling i innovativa företag är alltid riskfyllt. Valet av projekt är synnerligen svårt. Rådgivningsstrategierna är allt annat än självklara. Det är lätt att bli kritiserad för alla (nödvändiga) misslyckade satsningar. Kan man ana att politiker valt att prioritera investeringar i forskningsbaserade företag, då de minskar risken för kritik? Statliga myndigheter har också notoriskt svårt för att umgås med uppfinnare och entreprenörer. Forskare är enklare att umgås med. De är tränade anslagsmottagare.

Sverige har valt en unik politik, när det gäller stöd till innovativa företag och det har inte gynnat landet. Bara för att vara tydlig; Forskning är viktigt. Samarbete mellan företag och universitet är också viktigt.

När det gäller stöd till affärsutveckling finns det dock ingen anledning att prioritera forskningsbaserade idéer. Lika goda resurser bör erbjudas även andra företag.

Låt idéns samt företagets potential avgöra en investering och inte ursprunget!

Vill regeringen nå internationell hög nivå måste villkoren ändras för företag som ej är forskningsbaserade. Dessutom måste resurserna ungefär femdubblas.

Peter A Jörgensen
ordförande
Svenska Uppfinnareföreningen

Camilla Littorin
förbundssekreterare
Företagarförbundet